

Alle skal med

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

20 april 2017

Sted

Folkets Hus

Omstendigheter

Tale til Landsmøtet

1 Kjære alle sammen,

Vi har reist, sammen, uke etter uke, mil etter mil, i snart tre år siden jeg ble partileder.

5

Vi har lyttet, sammen, til mennesker i nord og sør, i øst og vest, de med jobb og de uten, våre minste og våre eldste og de midt i mellom et sted. Fra de møtene henter vi inspirasjon og styrke.

10 Jeg vet at dere er klare.

Jeg kan love dere: Jeg har aldri vært klarere, aldri kjent på en slik drivkraft.

Vi - Arbeiderpartiet, AUF, fagbevegelsen - vi er klare!

15

Klare til å lede landet i en urolig tid!

Klare til å vinne valget til høsten!

20 Gode venner,

Valget til høsten er både et veivalg og et verdivalg for Norge.

25

Veivalg i den praktiske politikken, som at eldreomsorg er viktigere enn skattekutt.

Men også et valg om verdier, om hvem vi ønsker å være.

30 For valget til høsten skjer mot et bakteppe av dypt alvor i verden rundt oss.

Mange jeg møter rundt om i Norge, unge og gamle, føler på en uro.

De ser fellesskap som sprekker.

35

De ser terror. Krigen i Syria. Folk på flukt.

De ser brå skifter som gjør dem usikre.

40 Tenk på Brexit. På valget av Trump. Tyrkia. Et mer autoritært Russland.

På hvor brått etablerte partier har gått i oppløsning i land som Spania og Frankrike.

45 På hvor raskt ytre høyre har fått solid fotfeste.

Mønsteret de siste årene har vært: Først sjokkene, vantroen. Så etterpå analysene, etterpåklokskapen: Hva gikk galt?

50 I mange land har de lukket øynene. Lukket øynene for økende forskjeller, for økende utrygghet i arbeidsmarkedet, for voksende mistillit til politikerne.

Og de åpnet først øynene da det var for sent. Da uro og urettferdighet var blitt til sinne og protest.

55

Vi er ikke der. Vi i Norge er ikke der. Vi har et sterkt immunforsvar mot splid og urettferdighet.

Men vi er ikke immune.

60

For utviklingen i Norge har på mange områder gått i gal retning i disse urolige årene.

Mange viktige ting som skulle gå opp har gått ned.

65

Og enda viktigere ting som skulle ned har gått opp.

Arbeidsløsheten har gått opp.

70

Veksten i nye jobber har gått ned.

Antall unge uføre har gått opp.

75 Andelen folk i jobb har gått ned.

Underskuddet på statsbudsjettet har gått opp.

Bærekraften har gått ned.

80

Konfliktene mellom by og land har gått opp.

Optimismen i distriktene har gått ned.

85 Forskjellene mellom folk har gått opp.

Skatten fra dem med mest fra før, har gått ned.

Antall uker med pappaperm har gått ned

90

Antall uker som pappaer tar perm har gått ned

Vel, har politikken virket!

95 Under Frp og Høyre har mye gått i gal retning i Norge.

Landsmøte.

Vi ser faretegnene i Norge der andre land lukket øynene.

100

Slik må det ikke få fortsette i fire år til!

Erna Solberg har nok likevel et fint og vanskelig ord for disse resultatene.

Kanskje er de «robustiserende» - ja, det er et ord Regjeringen bruker i nasjonal transportplan.

105

110 Nei, dere, de fire siste årene er Norge blitt mindre robust. Fra mine år som leder av Røde Kors og som utenriksminister vet jeg i hvert fall hva det gjør med samfunn når forskjellene øker og samholdet svekkes.

Når troen på fellesskapet forsvinner.

115 Når politiker blir skjellsord, og utrygghet til sinne og protest.

Det jeg brenner aller mest for i politikken - grunnen til at jeg er med og vil gjøre en forskjell - det er at vi i Norge tar vare på fellesskapet, på tilliten.

120 Tar vare på det sterke samholdet og de små forskjellene, slik at vi sammen kan løse de store oppgavene som nå venter oss i Norge.

For skal vi løse de oppgavene, må vi styrke opplevelsen av at vi tilhører et fellesskap, et stort «vi».

125 Og klarer vi det, da kan vi i Norge sammen møte fremtiden - ikke med frykt, men med håp!

Dere vet - jeg vet - at det ikke går av seg selv.

130 Men Erna Solberg sa i en debatt vi hadde før påske - alle landets ordførere satt i salen - at vi må ikke politisere dette med økte økonomiske forskjeller.

Smak på det: Ikke politisere dette med økte forskjeller.

135 Som om økte forskjeller er en naturlov!

Jeg vil heller si det sånn: Hvis vi ikke politiserer økte forskjeller, mellom fattig og rik, mellom by og land, mellom de med og uten jobb, mellom kvinner og menn, mellom skeive og streite, mellom nye og gamle nordmenn, da går det galt.

140

Kjære landsmøte,

I en verden hvor ulikheten vokser trenger Norge mer enn noen gang en statsminister som nettopp politiserer dette med økte forskjeller!

Valget til høsten er et veivalg. Men også et verdivalg.

150 På den ene siden Frp og Høyre som øker forskjellene, og som i beste fall ikke vil
«politisere» forskjeller.

På den andre siden vår bevegelse som er dypt urolige over at sprekkene også i
vårt land får vokse til dype kløfter.

155 Et sosialdemokrati som i en urolig verden, hvor fremmedfrykten vokser og flere
faller utenfor, som da, og nettopp da, hever fanen på nytt og sier:

Her.

160 Her hos oss.

Her skal alle med.

Så hva skal vi konkret gjøre når vi vinner regjeringsmakt?

165 La meg først gi et løfte som det blir enkelt å holde:

Vi skal følge Barack Obamas velformulerte råd, bygget på århundrer med
politisk tenkning: «Don't do stupid shit».

170 Om dere lurere på hva det betyr, så spør Thorbjørn Berntsen om en passende
oversettelse!

175 Det betyr slutt - helt slutt - på urettferdige skattekutt som ikke gir vekst og
jobber!

Det betyr slutt på dyre privatiseringsreformer som bare øker byråkratiet!

180 Det betyr slutt på å late som segway og vannskutere og lakrispiper er like viktig -
nei, viktigere - enn å fullføre pensjonsreformen!

Det betyr slutt på å provosere distriktene ved hver eneste anledning!

185 Ikke by mot land. Det gjør begge til tapere. Det er stupid!

Men by og land sammen. Det gjør begge til vinnere!

By og land, hand i hand!

190

Vår regjering skal styre etter dette idealet: Vi vil gjøre det viktigste for Norge til det viktigste i norsk politikk!

Så til de fem oppgavene vi vil prioritere:

195

Arbeid til alle

Et trygt arbeidsliv

200

En god skole for alle barn

En trygg alderdom

Et klimavennlig samfunn.

205

Arbeid først:

Arbeidsledige jeg møter vil jobbe, eldre arbeidstakere vil jobbe, personer med

210

nedsatt funksjonsevne vil jobbe, ungdom vil jobbe.

Men mange nordmenn får ikke jobb.

Etter fire år med Frp og Høyre har vi den laveste sysselsettingen på tyve år, og
215 den fortsetter å falle.

Flere unge mennesker kommer aldri inn på arbeidsmarkedet. De gir opp.

Det er svært alvorlig.

220

Fordi arbeid gir mening og selvrespekt for hver enkelt av oss.

Fordi en egen inntekt stiller kvinner på likefot med menn.

225

Fordi arbeid til alle er det aller viktigste for å bevare små forskjeller.

Fordi innvandrere på arbeidsplassen lærer seg norsk og de lærer om Norge.

230 De lærer at vi i dette landet betaler for helse, en felles skole og eldreomsorg gjennom arbeid og skatt.

Ja, i vårt samfunn så er arbeid nøkkelen. Selve universalnøkkelen.

235 Derfor skal en regjering av Arbeiderpartiet igjen gjøre arbeid til alle til jobb nummer en!

Så hvordan får vi jobbveksten opp?

240 La meg gå rett til det som skiller høyrepartiene og oss aller tydeligst:

Næringspolitikken.

Vi politikere skaper ikke jobbene, det gjøres i bedrifter, nye og gamle.

245

Men høyrepartiene og vi er uenige om hva det offentlige bør gjøre for å legge til rette for nye jobber i Norge.

Vi har de siste fire årene sett at trygg økonomisk styring ikke er en selvfølge.

250

I Arbeiderpartiet vet vi at gode, generelle rammebetingelser for næringslivet er avgjørende.

Vi vet det.

255

Men vi vet mer.

For hva lærte vi av det vi gjerne kaller «oljeeventyret»?

260 Vel, vi lærte at det ikke var et eventyr. Ikke en historie om flaks og Espen Askeladd.

265 7800 milliarder kroner på bok. 185.000 ansatte. Verdensledende norske
fagmiljøer. Næringsliv over hele landet.

Det er resultat av kloke valg og hardt arbeid, ikke flaks.

270 Det måtte ikke gå sånn.

Det hadde ikke gått sånn om Frp og Høyre hadde fått viljen sin.

Husk, Frp ville selge oljen og gassen på rot til utlendinger.

275 Høyre slepte igjen og igjen beina etter seg, for eksempel i satsingen på Statoil.

Det konservative Høyre vil ofte vente og se.

280 Det populistiske Frp vil alltid bruke penga her og nå.

Og begge synes egentlig markedet bør ordne opp på egen hånd

Slik tenkte ikke Jens Evensen. Eller Finn Lied. Eller Trygve Bratteli.

285 Slik tenkte vi ikke i Norge, da vi sørget for at oljen, vår felles ressurs, ble til
velstand for alle og arbeidsplasser i hele landet.

Slik tenker ikke Arbeiderpartiet. Ikke da og ikke nå.

290 Så har høyrepartiene lært?

Nei.

295 Frp og Høyre vil jo fortsatt selge Norge!

De vil selge fiskekvoter, de vil selge vannkraft, de vil selge jord og skog, de vil
selge viktig norsk industri.

300 Selge oss ned i Telenor, Kongsberg-gruppen og Statskog.

Selge Flytoget.

Eller som Høyre har programfestet; delprivatisere Statkraft.

305

Ja, Høyre er så ivrige på å selge unna verdier at det er dager jeg er redd for at de vil selge Kåre Willoch!

Landsmøte!

310

Høyre påstår at de tror på Norge den ene dagen - og så vil de selge Norge den neste.

Det står ikke til troende.

315

At vi eier naturressursene sammen er jo med på å gjøre Norge til Norge. Det gjør at vi sammen kan skape nye næringer, nye jobber, slik vannkraften skapte, slik oljen skapte!

320

Da må vi ikke selge og avvikle. Da må vi satse og utvikle!

Det er virkelig å tro på Norge

325

La meg gi dere to eksempler på områder hvor jeg mener vi kan bruke de ressursene Norge har til å skape ny vekst og nye jobber.

Først hav, så helse.

330

Dere har hørt meg snakke mye om nordområdene og om hav.

Så er det da også mye å snakke om! Norge har seks ganger mer hav enn land.

Vi begynner å ane hvor mye havet rommer av ressurser - for en verden som trenger både proteiner og mineraler.

335

Forskere ved SINTEF mener havnæringene i 2050 kan erstatte inntektene fra oljen og gassen som vil falle mye fremover.

Men dere, heller ikke det vil skje av seg selv. Vi må ville det, vi må satse sammen:

Fiskerne, oppdretterne, forskerne, energi- og mineralsektoren - sammen med myndighetene.

345

Derfor vil jeg som statsminister fra første stund lede arbeidet med å få på plass et verdiskapingsprogram for havnæringene.

Vi skal gjøre Norge verdensledende på områder hvor vi har fortrinn innen fisk, oppdrett, energi og nye arter!

350

Havsatsingen vil gi ny vekst og nye jobber for landet vårt.

Men sosialdemokratiet, Norge, vi er ikke oss selv nok. I en verden hvor mange land vender seg bort fra internasjonalt samarbeid skal vi ta ansvar og ta lederskap.

355

For Norge kan gjøre en stor forskjell i verden. Vi har vist det før. Tenk på vaksiner til alle verdens barn. Eller vern av regnskog.

360

Nå er verdenshavene truet av forurensning. Livet i havet kveles av plast.

Derfor sier jeg klart og tydelig:

Det neste store internasjonale initiativet Norge skal ta, handler om hav.

365

Vi skal lede an i et internasjonalt krafttak for å redde havets helse!

Så fra havets helse til menneskenes helse. E-helse. Nye jobber innen digital helseteknologi.

370

Vi lever midt i en revolusjon, dere.

Og det går fort.

375

Det tok 75 år før telefonen ble allemannseie. Det tok internett 4 år. Det tok Pokemon Go 10 dager - til glede for Erna Solberg som får rikelig tid til å fange Pokemons etter 11. september...

380

Alt som kan digitaliseres, vil digitaliseres. Også i offentlig sektor.

Ja, jeg er ikke et øyeblikk i tvil om at det viktigste for å fornye offentlig sektor i neste stortingsperiode vil handle om digitalisering.

385

Jobber som vi kjenner vil forsvinne.

Nye jobber vil komme til, på kjente og ukjente områder.

390

Som Stefan Løfven klokt sa, da han var leder av det svenske Metallarbeiderforbundet: «Vi frykter ikke ny teknologi - vi frykter gammel!»

Arbeiderbevegelsen er en optimistisk bevegelse. Og en av mulighetene til å skape ny vekst og nye jobber finnes innenfor helseområdet.

395

Da jeg besøkte USA og Silicon Valley i fjor sommer, var det store samtaleemnet der at politikere og næringsliv må samarbeide tettere.

Hvorfor?

400

Fordi digitaliseringen nå beveger seg inn på offentlige tjenestoområder som er gjennomsyret av politikk, som transport og utdanning.

Eller helse.

405

IBMs programvare Watson stilte nylig en diagnose for en 60 år gammel dame som led av en sjelden form for leukemi.

Legene, noen av verdens beste, de sleit.

410

Watson klarte det på 10 minutter etter å ha trålet 40 millioner fagpublikasjoner.

415

Å stille en komplisert diagnose på 10 minutter, er ganske imponerende. Til sammenligning: Den sittende regjeringen fikk økende arbeidsledighet i fanget for tre år siden, og grubler fortsatt på behandlingen!

420 Watson er ikke enestående. Intelligente maskiner kan redde mange liv om kort tid.

Det er tilbud vi skal ha på våre felles sykehus. I Norge skal vi fortsatt gjøre det nye og det beste tilgjengelig for alle, rik og fattig!

425 I tillegg gir det muligheter til å skape nye jobber i Norge.

For vi har noen svært dyktige ehelsemiljøer i Norge allerede.

430 Men helseminister Bent Høie, han gjør som Høyre ofte gjør når store muligheter melder seg: Venter og ser.

Et nytt direktorat for ehelse, Bent - det er fint, men vi kan gjøre mye mer.

435 Vi har større ambisjoner!

For knapt noe land i verden har så gode forutsetninger som Norge.

Vi har noen av verdens beste helseregistre.

440 Vi har kreative bedrifter.

Vi er blant de ivrigste i verden til å samle inn helsedata om oss selv gjennom smartklokker og duppeditter.

445 Vi skal ta vare på personvernet. Utvikle ny banebrytende behandling. Og skape grunnlaget for en ny næring i Norge.

Dere, vi kan bli en pionernasjon innen kunstig intelligens og helse!

450 Men igjen, dette vil ikke skje av seg selv.

Vi må ville det, vi må satse sammen.

Derfor - og følg med, for dette er nytt:

455 Inspirert av IBMs tette samarbeid med Finland vil jeg som statsminister invitere

leaderne for de store teknologiaktørene til oss med mål om at etablerer seg tungt i Norge.

460

Målet er klart: At vi blir en pionernasjon innen ehelse og at vi innen 2025 - på under åtte år - blir det ledende landet i Europa!

Nye jobber, trygghet for arbeid. Men, dere, også trygghet i arbeid.

465

De siste årene har jeg besøkt mange arbeidsplasser.

Takk til Gerd, Hans Christian, Mette, Jørn, Trine Lise og mange flere i fagbevegelsen som har åpnet dører og lagt til rette. Det faglig-politiske samarbeidet på sitt beste!

470

På norske byggeplasser møter jeg unge menn som bygger landet vårt.

I flere av disse møtene har vi ikke fått lov til å ta bilder.

475

Jeg har møtt arbeidsfolk som ikke tør stå frem - av frykt for å miste jobben.

Noen tok med seg arbeidskontraktene sine for å vise meg.

480

Og der sto det: «For tiden mellom oppdrag betales det ikke lønn».

«Det nye arbeidslivet», kaller noen dette.

Men dette er jo ikke nytt! Vi har hatt det sånn før.

485

Da kalte vi det et løsarbeidersamfunn.

Arbeiderne sto med lua i hånda.

490

Nå står de med mobilen i hånda og venter på oppdrag.

Det er en skam. Det gjør meg dypt urolig.

Og vi sier: Dette skal vi rydde opp i!

495

Dette er ikke et problem som skal løses av den enkelte i rettssalen, slik noen polske arbeidere ble tvunget til i vinter.

500 For dette er et samfunnsproblem. For å si det så man skjønner det i Høyre: Det må politiseres! Ellers blir vi mindre robustifiserte!

I mange OECD-land er over halvparten av nye jobber utrygge, midlertidige jobber.

505

Vi må stanse en utvikling hvor store forskjeller på arbeidsmarkedet blir til dype kløfter i samfunnet.

510 På dette landsmøtet legger Arbeiderpartiet derfor frem en liste på seks punkter over hva vi skal gjøre for å bekjempe sosial dumping.

Det viktigste er å bytte ut Frp og Høyre-regjeringen som svekker arbeidsmiljøloven!

515 Så skal vi bidra til at flere organiserer seg - vi skal doble fagforeningsfradraget på fire år!

Vi skal forby - ja, forby ved lov! - uverdige løsarbeiderkontrakter.

520 Vi skal fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelser.

Som jeg har sagt før: Det mest midlertidige med denne lovendringen er loven selv!

525 Så til vår tredje hovedoppgave, barn og unge.

Siden forrige landsmøte har jeg fått mitt første barnebarn, en god gutt som nå er halvannet år.

530 Å hente ham i barnehagen en dag i uka, er blitt ukas høydepunkt for oss besteforeldre.

En liten erkjennelse først: Å møte travle mammaer og pappaer på vei til og fra alle døgnets gjøremål har overbevist meg at vi fortsatt skal jobbe for å hjelpe dem

- småbarnsfamiliene - med en litt enklere hverdag. Litt mindre stress. Litt mer tid.

540 Det er bra for barna. Det er bra for foreldrene. Det er bra for familien. Og da er det bra for samfunnet!

Så har disse stundene der i den trange barnehagegarderoben med utedress, sekk og matboks fått meg til å tenke enda mer på hva som venter han og andre barn - i barnehagen, i skolen og i et arbeidsmarked med høyere og høyere krav til at
545 man kan noe, enten man skal bli master, eller mester eller svenn.

Jeg tror den læringsreisen er viktigere for barna og barnebarna våre nå enn noen gang tidligere.

550 Det er en reise som vil vare livet ut.

Det vil være både mulig og nødvendig å lære hele livet.

Derfor er en reform for livslang læring noe av det viktigste vi skal ta fatt på til
555 høsten.

Men reisens begynnelse er også blitt mye viktigere.

Et arbeidsmarked som stiller krav til at vi lærer hele livet, gjør det enda viktigere
560 med en solid start.

Et samfunn hvor flere lettere faller utenfor, gjør det enda viktigere med en god og trygg skole for alle.

565 Det er en av de aller viktigste fellesoppgavene våre.

Og vi mislykkes i dag.

Så ærlige må vi være.
570

Når 1 av 4 unger ikke klarer å fullføre 13 år på skolen, da er det noe som svikter.

Det er ikke barnas og de unges feil. Det er vi voksne som svikter.

575

Så hva skal vi gjøre?

Svaret kjære venner er: Tidlig innsats. Ikke bare snakke om det, som Frp og Høyre, men gjøre det!

580

Og da mener jeg tidlig. Fra ett til ti.

Ikke fra første til tiende trinn. Men fra ett år til ti år!

585

Barna leker i barnehagen. La dem fortsette med det!

Samtidig lærer de absolutt hele tiden. Motorikk. Språk. Å ta imot kjærlighet. Og gi omsorg til andre.

590

I våre åtte år i regjering sist, gjennomførte vi barnehageløftet. Tidlig innsats i praksis! Nå må vi videre.

De viktigste for mitt barnebarn er mamma og pappa. Og så besteforeldrene selvfølgelig!

595

Men i tillegg er det de ansatte i barnehagen.

Vi vil at de minste av oss skal bli møtt av kloke fagfolk. Det er tidlig innsats.

600

I dag er det kun en av tre av de som jobber i barnehage som har pedagogisk utdanning og mange er ufaglærte.

Derfor vil vi innføre en norm som sier at minst halvparten av de som arbeider i en barnehage skal være barnehagelærere, og vi vil sørge for at flere kan bli fagarbeidere.

605

Det er tidlig innsats når det teller som mest, tidlig i livet!

Så skal vi også ha tidlig innsats i skolen.

610

I Oslo har vår skolebyråd, Tone, ikke tid til å vente på at vi vinner valget.

Byrådet og Tone har gjort som de lovet.

615

Ansatt nye i hjemmetjenesten for de eldre og ansatt nye lærere som bare jobber med tidlig innsats.

Bushra Naheed, som jeg har blitt litt kjent med, er en av de fem nye lærerne på Rommen skole. Hun setter «alle skal med» ut i livet.

620

Bushra og de andre nye lærerne på Rommen jobber bare med barn i 1. til 5. klasse, med barn som sliter med å regne eller skrive eller lese. I opptil en time hver dag tar de disse elevene ut i egne grupper hvor de får ekstra oppfølging.

625

Dere, det virker! Arbeiderpartiet styrer 204 kommuner og lokalsamfunn. I alle kommunene der vi har ansvar kan vi gjøre dette.

Og hvis vi vinner stortings- og sametingsvalget til høsten skal vi gjøre det med full kraft i hele landet!

630

Full kraft, det betyr flere lærere - og det koster penger.

Derfor skal vi i løpet av de neste fire årene trappe opp satsingen til tidlig innsats til en milliard kroner i året!

635

Så den fjerde hovedoppgaven vår: Å ta vare på våre eldste.

Jens minnet ofte om at alle politikere ønsker en god eldreomsorg. Men ikke alle politikere har råd til en god eldreomsorg.

640

To av de politikerne som ikke har råd er Erna Solberg og Siv Jensen.

Frp og Høyre har nå lovet å stoppe sin egen hemningsløse bruk av oljepenger.

645

Samtidig skal de også i neste periode kutte inntektene til fellesskapet. Opp til 25 milliarder kroner i skattekutt, sier Erna. Siv vil gå mye lenger.

Lav vekst, få nye jobber, økte forskjeller - og de vil likevel fortsette med store skattekutt!

650

Vi vil velge velferd fremfor urettferdige skattekutt!

655 For nå vet vi hva som skjer.

Vi har sett det før, sist under Bondevik 2-regjeringen.

Når Høyre og Frp må velge, så er de store skattekuttene viktigst.

660

Når Høyre og Frp må velge, er det skolen, sykehusene, og ikke minst: eldreomsorgen som blir taperne.

665 Det er jo dette norske ordførere ser: At med store skattekutt og mindre handlingsrom i neste stortingsperiode, så blir kommunene taperne. Derfor har over 300 norske ordførere - over 300! - nå signert et opprop nettopp for å advare mot denne høyrepolitikken.

Vi vil lytte til ordførerne:

670

Vi vil ikke gjøre våre eldste til tapere!

Vi skal bygge flere moderne sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

675 Vi skal gjennomføre en reform for kvalitet i eldreomsorg - slik vi presenterte alt i 2015.

Men så - hva mer?

680 "Når jeg kommer hjem igjen", sa faren min ofte etter at han måtte flytte inn på sykehjem for godt. Han sa ikke en gang hvis jeg kommer hjem igjen. Selv om både han og vi visste at det var usannsynlig at han noensinne fikk flytte hjem.

De aller fleste eldre er som far, de vil være sjef i eget liv så lenge som mulig.

685

Være aktive - gå på konsert - være med venner - leve et rikt liv

Og bo hjemme...

690 Da må vi gjøre det trygt og godt å bo hjemme lenger, for flere!

Hvordan får vi det til?

695 Vi må - for det første - satse på de ansatte i hjemmetjenesten.

For noen uker siden var jeg med hjemmetjenesten i Vestby kommune og sykepleier Marthe Nyheim på jobb en dag.

700 Det minnet meg om at det er dere med kloke hoder og varme hender i omsorgen som er våre hverdagshelter.

Dere gir medisiner og skifter bandasjer.

705 Rydder og trøster, småprater og stryker over furete kinn.

Og så må dere alltid skynde dere videre til neste besøk.

Dere bærer velferdssamfunnet oppe.

710

Dere fortjener en varm takk fra landsmøtet i Arbeiderpartiet!

Første skritt er altså: Se de ansatte. Satse på dem, lytte til dem. Ha tillit, ikke overlesse dem med instruksjoner og skjemaer.

715

For det andre: Investere mer i velferdsteknologi.

Fallsensorer i hjemmet, elektroniske dørlåser, hjelp til tunge løft.

720 Mulighetene som nå åpner seg er mange.

Og for det tredje: Vi skal investere tungt i boliger.

725 Boliger som er tilrettelagt for eldre som gjør at det er trygt og godt å bo hjemme lenger.

Små tiltak som heis i trappen og dørterskler man kan passere med en gåstol.

Store tiltak som rehabiliterte eller helt nye boliger.

Det krever et tett samarbeid med de største boligutbyggerne i Norge som vi vil invitere med på en dugnad etter valget.

735 Arbeiderpartiet vil at eldre skal være sjef i eget liv og at alle skal ha en trygg alderdom.

Det vil koste. Det er vårt valg, det er ordførernes valg. Det er mye viktigere enn store skattekutt!

740

Den femte og siste hovedoppgaven vår er klima.

Jeg sa det da dere valgte meg:

745 Vi er den første generasjonen som merker klimaendringene på kroppen.

Vi er den siste generasjonen som kan gjøre noe med dem.

Landsmøte, AUF, det skal vi gjøre!

750

Vi er i gang, selv i opposisjon.

I Stortinget var vi den avgjørende stemmen for å trekke oljefondet ut av kull.

755 For at Johan Sverdrup elektrifiseres.

For at Norge skal få en klimalov.

For at det fra 2025 bare skal omsettes nye biler med null-utslipp i Norge.

760

Og for første gang har vi lagt frem en plan, i vårt alternative budsjett for i år, som forteller helt konkret hvordan vi skal nå våre klimamål innen 2030, 40 % ned i utslipp.

765 Ikke bare kan nå.

Skal nå.

770 Vår plan er ambisiøs og vil gi lavere utslipp og store nye muligheter for norsk industri.

Den planen skal vi følge.

775 Det kan virke lenge til 2030 - 13 år.

De siste tre og et halvt årene har virket som en evighet.

780 Men med de ambisiøse klimamålene Norge har satt seg, så har vi ingen tid å miste.

Vi skal nå våre klimamål!

Økt gjenbruk. Reduserte utslipp, fra alle sektorer.

785 Arbeiderpartiet skal sørge for at vi klarer det!

Landsmøte,

790 Vi vil mye.

Nye jobber.

Trygge jobber.

795 Tidlig innsats og god omsorg.

Et klimavennlig samfunn.

800 Og det er mer.

Innen kultur, folkehelse og frivillighet.

Gjennomføre langtidsplanen for forsvaret.

805 Bekjempe voldelig ekstremisme som ikke har noen plass i vårt land: Bedre kapasitet hos politiet, bedre samarbeid politi-forsvar, bedre gjennomføringskraft

fra politisk ledelse.

810

Men jeg vil legge til, kjære landsmøte, - og dette er viktig for meg.

Når vi vil så mye, har så mye ugjort, så må vi erkjenne at jobben som venter blir svært tøff.

815

For oss og for landet vårt.

Vi må prioritere knallhardt. Frp og Høyre sa de skulle legge om pengebruken.

820

I stedet la de bare på pengebruken.

De som kommer etter - vi som kommer etter - vi må ta oppvasken.

825

Ja, Regjeringen har lagt på bruken av oljepenger så mye at Erna Solberg nok går inn i historien som den statsministeren som har vært aller dårligst til å prioritere.

830

De la på så mye, at da Marianne sa til Dagens Næringsliv at Høyre bruker oljepenger som fulle sjøfolk, da var det ikke Høyre som protesterte høyest. Det var sjøfolka, Sjømannsforbundet!

Vi skal prioritere.

835

Vi skal også være selvkritiske. Ikke bare prioritere, men også omprioritere. Tørre det.

Og vi skal si åpent og ærlig at vårt løfte om at alle skal med, det betyr også at alle skal bidra.

840

At alle må stille opp.

At dette fortsatt gjelder: Plikt og rett - i den rekkefølgen.

845

Det betyr at er du syk, men kan jobbe noe, vel da skal du det - jobbe noe.

Det betyr at er du ung og ufør, men du kan bidra litt - ja, så vil vi innføre en

aktivitetsreform som innebærer at du får mulighet, men også en plikt, til å bidra med det du kan.

850

Det betyr at flykter du til Norge og får opphold, er det din plikt å stille på norskkurs, stille på jobb, virkelig gripe en ny sjanse i et nytt land.

Det betyr at tjener du mye, har du mye, skal du bidra etter evne, betale skatt etter evne.

855

Det er en samfunnsplikt.

Frp og Høyre tenker ikke sånn.

860

De gir de 1600 rikeste i Norge over en halv million kroner i skatteutt i året hver - det dobbelte av hva en renholder tjener i året.

De vil avskaffe formueskatten og gjøre noen av de rikeste i Norge til nullskatteyttere.

865

De vil at de som har størst evner, som kan yte mest, skal yte mye mindre.

Landsmøte,

870

Dette er feil bruk av penger. Vi vil heller bruke pengene på flere lærere som Bushra, flere i eldreomsorgen som Marthe.

Men dette er ikke bare feil bruk av penger. Det stikker dypere.

875

For dette svekker vår samfunnskontrakt hvor det på første linje står med store bokstaver: Alle skal gjøre sin plikt og bidra etter evne!

Det svekker en samfunnskontrakt som er sagt opp i så mange land rundt oss, hvor fellesskapet sprekker, hvor forskjellene har økt og hvor samfunnsplikt har blitt et fremmedord.

880

Dere, vi vil ikke svekke den kontrakten!

Derfor må vi ha en ny regjering til høsten!

885

Og så er det dette, - plikt og rett - men også mot.

890 Vi skal ha mot.

Mot til å fortsette kampen for likestilling, som Gro - en kamp som ikke er over.

Mot til å kjempe for alles rett til å elske den vi vil elske.

895

Mot til å ta nye minoriteters parti, for deres rett til å være en del av et større
«vi».

Høyrepartiene har aldri gått foran i denne kampen.

900

Aldri vært modige.

Alltid kommet etter.

905 Vi skal fortsatt være modige. Vi skal fortsatt gå foran!

Gode venner,

Til sist:

910

Jeg fortalte at siden sist vi møttes har jeg fått mitt første barnebarn.

Jeg har også mistet faren min.

915 Far ble 91 år.

Et langt liv ble fullført, med hans store kjærlighet, min mor, på Cathinka
Guldberg- hjemmet ved Lovisenberg sykehus her i Oslo.

920 I over to år har søstrene mine og jeg gått inn og ut av sykehjemmet, i både glede
og vemod.

Vi har også blitt kjent med de flotte menneskene som jobber der. Og de
kommer fra mange land.

En av ettermiddagene stod Dagsnytt 18 på inne hos far.

Vi hørte på sammen, far og jeg.

930

En stemme fra et regjeringsparti hisset seg opp og hevdet at den norske velferdsstaten ville bryte sammen på grunn av innvandring.

Far så på meg og sa: «Har han som sier det vært på besøk her?»

935

For her brøt ikke velferdsstaten sammen på grunn av de som kom utenfra. Den ble holdt oppe av nettopp dem.

Og for det fortjener de ikke vår mistenksomhet. De fortjener vår respekt og vår takknemlighet.

940

For meg har besøkene hos mor og far på sykehjemmet vært en påminnelse om to grunnleggende verdier.

945

Verdien av at vi tar et felles ansvar for å ta vare på hverandre i sårbare faser.

Verdien av å møte fremmede med et åpent sinn, respekt og forventninger.

I mange land ser vi fremmedfrykt som vokser. Vi ser at den anstendige høyresiden finner sammen med en mørkere, sterkere høyrepopulisme.

950

I Norge har vi allerede en regjering med tyngdepunkt til høyre for partiet Høyre.

955

I Norge har vi statsråder som truer med å boikotte medier de ikke liker

Som lukker øynene for menneskeskapte klimaendringer

Som tar fryktelig lett på kunnskap og fri forskning

960

Som mener det ikke er en politisk oppgave å motvirke forskjeller

Som mener vi trenger en nytt korstog mot islam

965

Som mistenker mennesker, som flykter til Norge fra krig og nød, for å ønske å bli båret hit til landet på gullstol

Vi har statsråder som sår splid i en tid som roper på samhold.

970

Det er Norge i dag.

Et Norge der landets statsminister kaller Trygve Slagsvold Vedum for populist.

975

Men som ikke ser - som ikke vil se - bjelken i sitt eget øye, for å låne Knut Arild Hareides ord.

Kjære landsmøte, slik styrer man ikke ett land!

980

Helt til slutt:

Valget 11. september er et veivalg, men også et verdivalg.

Det handler om hva slags Norge vi vil ha.

985

Det står mellom to tydelige alternativer.

Et Norge der høyrepartiene styrer i fire nye år.

990

Eller et Norge der Arbeiderpartiet og sentrum tar ansvar sammen.

Jeg har aldri vært klarere, aldri kjent på en slik drivkraft.

Vi - Arbeiderpartiet, AUF, fagbevegelsen - vi er klare!

995

For noe viktig står på spill:

En fremtid der alle skal med.

1000

Kilde
arbeiderpartiet.no

Emner

Arbeiderbevegelsen, Arbeiderpartiet, Arbeidsliv, Landsmøtetale, Valg

1005

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/alle-skal-med-11925>

1010

1015

1020

1025

1030

1035

1040